

KERSTAVOND

DATUM	24 december 2019
VOORGANGER	Corinne van Nistelrooij
EERSTE LEZING	uit de profetieën van Jesaja
EVANGELIE	Lucas 2, 1- 17

OVERWEGING

In deze periode van het jaar, als de dagen kort zijn en de avonden lang, hebben velen van ons de neiging terug te blikken. De natuur is in rust, de bolletjes zitten nog in de grond, de dieren houden hun winterslaap en zittend bij het licht van de kerstboom is het dan ook voor ons een logisch moment om de balans op te maken. Daarbij staat het jaar 2020 voor de deur en is er ook weer bijna een decennium afgesloten. Wat heeft die periode ons gebracht? Op Sky-radio, in deze tijd omgetoverd tot Christmas-station, vraagt John Lennon het ons dagelijks:

*So this is Christmas
And what have you done?
Another year over...*

Inderdaad het is kerstavond, al weer een jaar verder... Hoe kijkt ú terug? In de hectiek van het leven van alledag vergeten we vaak even uit te zoomen en op afstand te kijken naar wat er allemaal gebeurt. Het is moeilijk om de impact en betekenis in te schatten van gebeurtenissen. Maar op een avond als vanavond is het goed om onze werkelijkheid te bezien in het perspectief van het kerstverhaal.

Kerst maakt iets in mensen los. Het feest doet een beroep op ons geloof. In religieus opzicht, de geboorte van het Christuskind, maar ook; het geloof in onszelf; in elkaar; in de mogelijkheid van een gelukkige en vredige toekomst. Juist die wens, dat verlangen naar een goede wereld maakt dat nieuwsberichten ons ongerust maken. Tegenover de sterke en brute krachten in de wereld kunnen we ons machteloos voelen. Sommigen gaan protesteren: of het nu gaat om meer salaris, minder werkdruk, een strenger klimaatbeleid of een oplossing voor de stikstofcrisis: van links tot rechts laten mensen zich horen. Met hun trekkers gaan de boeren de weg op, leraren doen de schooldeuren op slot en jongeren pakken massaal de megafoons op voor het klimaat.

En ook in ons eigen leven... Hoe was dit jaar voor u? Wat waren uw persoonlijke zorgen? Wat heeft u blij gemaakt? Wie was die mens die een glimlach op uw gezicht toverde?

Laten we eerst eens als engelen, zwevend in de lucht, van een afstand naar de wereld kijken. Niet direct naar ons eigen leven maar naar leven in het algemeen.

We zien dan een prachtige aarde, zo'n 4,5 miljard jaar oud, op hoge leeftijd dus, en heel kwetsbaar. Mooie landschappen, vergezichten van bergen en woestijnen, eeuwen oud. De grootsheid van watervallen, oceanen, wilde dieren... Ook de tere schoonheid kan ons raken; bloesem en lieve lammetjes in het voorjaar, sneeuwkllokjes die ondanks winterse kou dapper tevoorschijn komen.

Maar aan de andere kant zien we de ingrijpende gevolgen van de klimaatverandering; een stijgende zeespiegel, ontbossing, warmterecords, toenemend stikstof. Gevolgen die komen door ons eigen menselijk toedoen, door een steeds maar groeiende welvaart. Hoe houden we de balans tussen onze liefde voor de natuur en de wens om vast te houden aan onze welvaart?

Op onze aarde leven miljarden mensen. De wereldwijde rijkdom blijft groeien, maar vele arme mensen zien daar niets van terug. De groei van de rijkdom gaat vooral naar de allerrijksten op aarde. De 26 rijkste mensen in de wereld hebben samen méér vermogen dan de armste helft van de hele wereld, dus meer dan 3,5 miljard mensen... Hoewel de armoede in de wereld afgelopen decennia gelukkig sterk is afgenomen is de ongelijkheid nog steeds groot.

Maar verschil tussen arm en rijk zien we ook dichterbij huis. Vanuit de katholieke kerken in Zwolle brengen we jaarlijks rondom kerst mensen die het goed kunnen gebruiken een kleine financiële kerstgift. Vorige week nog ging ik op pad. De voordeur stond open maar ik belde toch aan. Een allochtone vrouw kwam aan de deur en ze riep blij haar man er bij; "Kom es kijken!", ze zwaaide enthousiast met de envelop. En voor ik het wist bedankte ze me met een stevige knuffel.

Bij het volgende adres, een steeg in de binnenstad, 3 hoog, kwam een jonge blonde vrouw met een baby in een draagdoek aan de deur. De vergelijking met Maria zou te voor de hand liggen, maar ging natuurlijk wel door me heen. Stil en beschroomd nam ze envelop aan. En net zo beschroomd was ik toen ik gisteren mijn veel te dure kerstboodschappen afrekende...

Een andere tweedeling in onze samenleving, een waar veel mensen zich zorgen om maken, is te zien in groepen die tegenover elkaar staan. Mensen lijken elkaar niet te horen, lijken verzonken in hun eigen gelijk, schreeuwen om het hardst zonder écht naar elkaar luisteren. In het verkeer, op het sportveld, in sociale media op vele plekken verhardt de sfeer en zijn we soms te weinig bereid om te luisteren naar het standpunt van de ander.

En dan hebben we natuurlijk het verhaal waarvoor u vanavond allemaal hier gekomen bent. Van de ster die opging boven Bethlehem, van de Koning die werd geboren in een kribbe, in een stal en het Licht voor de wereld bracht. Honderden keren hebben we dat verhaal al gehoord. Maar wat zegt het ons vandaag nu we allemaal als engelen boven de wereld proberen te zweven en met afstand naar ons eigen leven kijken?

Ik hoor vooral de eerste schreeuw van die pasgeborene. Het eerste teken van leven, de eerste adem die het kind haalt, het eerste levenslicht dat hij aanschouwt. De immense drang van dat kleine mensje om te willen leven. Nog nergens weet van hebbend, maar hoe dan ook, wil dit Kind het leven omarmen. En daarnaast, om Hem heen, mensen; ouders, herders, koningen, die in eerbied naar dat prille leven kijken. Mensen die het kwetsbare koesteren, liefhebben, warmte geven. Mensen die leven en liefde voorop zetten.

En dan het mooiste; In dit kind komt Gods licht tot ons. De geboorte van Jezus, in alle eenvoud in een stal. Hier wordt ons voorgedaan hoe we het leven kunnen omarmen in al zijn kwetsbaarheid. En ook op latere leeftijd leidde Jezus een eenvoudig leven. Vissers, vreemdelingen, kinderen, zieken; dát zijn de mensen die we tegenkomen in de verhalen. Zij komen op ons toe... En hoe rijmen we dat vanavond met onze grote wereldproblemen? Hoe kunnen wij groeien en het leven in al zijn kwetsbaarheid koesteren?

Ik denk dat Kerstmis 2019 ons leert dat de groei zit in de beperking. En dat is nieuw voor ons. We zijn gewend om alsmaar méér te willen, hoger te groeien, verder te reizen, meer en luxer te eten. En we denken dat we dan groeien. Maar het gaat ten koste van de aarde... En daarbij zijn het juist ook weer de allerarmsten die niet bij machte zijn zich te wapenen. Zij zullen de grootste gevolgen ondervinden van de klimaatverandering.

We laten het kerstkind pas echt toe in ons hart als we met liefde omzien naar al wat kwetsbaar is én bereid zijn kritisch te kijken naar ons eigenbelang. Alleen als wij bereid zijn ons te beperken, groeien we in onze menselijkheid. Want groeien we niet veel meer als we ons weten te beheersen? Is échte welvaart niet het besef dat het lot dat we delen van iedereen is?

Ons kabinet is er mee begonnen, heeft de maatregel getroffen dat we allemaal gas terug moeten nemen. Ja, we kunnen wel 130 km per uur... maar gas terug nemen, ook symbolisch, schept ruimte voor onszelf, de ander... én onze omgeving. En met engelengeduld kunnen we dat. Zonder meteen naar de ander in de hoogste versnelling te gaan!

Dán zal er iets dagen van dat stralende Licht dat met kerstmis op aarde is gekomen. Dat Licht van Jezus Christus dat in ieder van ons wil schijnen. Laten we ons oefenen in beperking en engelengeduld.

Ik wens ons allen liefde toe voor het kleine, het kwetsbare in de wereld. En genoeg vertrouwen om te kunnen delen. Ik wens dat we samen ruimte maken voor de blik van ander. En als we dan deze dagen zit te mijmeren bij de kerstboom dan wens ik dat het ondenkbare zal gebeuren dat het Licht van kerstmis in ons allen groeien zal. Zalig kerstfeest voor u allen!